

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2359/2567

บริษัท อ.โจทก์ นาย ท. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1168, ป.พ.พ. มาตรา 420, ป.พ.พ. มาตรา 1157, ป.พ.พ. มาตรา 1169, ป.พ.พ. มาตรา 438, ป.วิ.พ. มาตรา 142, พ.ร.ก.ดังกล่าวได้แก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 7

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยที่ 1 เป็นกรรมการของโจทก์อยู่ขณะเข้าไปเป็นกรรมการของจำเลยที่ 3 ซึ่งประกอบกิจการค้าขายอันมีสภาพเป็นอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับการค้าขายของโจทก์ อันเป็นการฝ่าฝืนต่อหน้าที่ของกรรมการซึ่งจะต้องใช้ความระมัดระวังเอื้อเพื่อสอดส่องอย่างบุคคลค้าขายผู้ประกอบด้วยความระมัดระวังในการบริหารจัดการงานของบริษัทโจทก์เพื่อประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้น ทั้งเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการค้าแข่งตาม ป.พ.พ. มาตรา 1168 ที่จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นกรรมการของโจทก์มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม แต่กลับฝ่าฝืนและจัดตั้งจำเลยที่ 3 มาเป็นส่วนหนึ่งในการประกอบกิจการแข่งขัน จึงเป็นการจงใจกระทำความผิดต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดอันเป็นการละเมิดต่อโจทก์ตาม ป.พ.พ. มาตรา 420 ด้วย และการกระทำของจำเลยที่ 3 เป็นการร่วมกับจำเลยที่ 1 เพื่อให้บรรลุผลในการประกอบกิจการแข่งขันอันเป็นละเมิดต่อโจทก์ตาม ป.พ.พ. มาตรา 420 จำเลยที่ 1 และที่ 3 จึงต้องรับผิดชอบโจทก์ สำหรับจำเลยที่ 2 ได้ความว่าที่ประชุมมีมติแต่งตั้งให้จำเลยที่ 2 เป็นกรรมการของโจทก์ แต่โจทก์ยังไม่นำความดังกล่าวไปจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 1157 จึงไม่อาจถือว่าจำเลยที่ 2 เป็นกรรมการของโจทก์ซึ่งกระทำความผิดต่อหน้าที่กรรมการตามที่กฎหมายบัญญัติตั้งเช่นการกระทำละเมิดของจำเลยที่ 1 แต่อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยที่ 2 มีความสัมพันธ์และรับรู้ถึงการก่อตั้งบริษัทจำเลยที่ 3 ขึ้นมาเพื่อทำการแข่งขันทางการค้ากับโจทก์ การที่จำเลยที่ 2 ร่วมเป็นผู้เริ่มก่อการจัดตั้งบริษัทจำเลยที่ 3 และเข้าเป็นกรรมการซึ่งเป็นผู้ควบคุมการดำเนินการของบริษัทจำเลยที่ 3 ล้วนเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการประกอบธุรกิจของจำเลยที่ 3 พฤติการณ์ของจำเลยที่ 2 ที่เข้าเกี่ยวข้องดังกล่าวถือเป็นการกระทำร่วมกับจำเลยที่ 1 และที่ 3 ในลักษณะแบ่งหน้าที่กันกระทำการแข่งขันทางการค้ากับโจทก์ เมื่อการกระทำของจำเลยที่ 1 และที่ 3 เป็นละเมิดต่อโจทก์ จำเลยที่ 2 จึงต้องรับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ 1 และที่ 3 ในผลแห่งละเมิดนั้นด้วย ความรับผิดชอบของกรรมการกรณีฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ. มาตรา 1168 นั้น บริษัทอาจใช้สิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนจากกรรมการเป็นการเฉพาะ หรือในกรณีที่บริษัทไม่ยอมฟ้องร้อง ผู้ถือหุ้นอาจฟ้องคดีแทนบริษัทตาม ป.พ.พ. มาตรา 1169 และการเรียกค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยทั้งสามในฐานะผู้ร่วมกระทำละเมิดต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติตาม ป.พ.พ. มาตรา 438 ไม่อาจบังคับให้จำเลยที่ 3 จดทะเบียนเลิกบริษัทหรือจดทะเบียนยกเลิกวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการตามคำขอของโจทก์ได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันหรือแทนกันจดทะเบียนเลิกบริษัทจำเลยที่ 3 หรือจดทะเบียนยกเลิกวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการอันมีสภาพเป็นอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันทางการค้ากับโจทก์ หากไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของ

จำเลยทั้งสาม ให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชดใช้ค่าเสียหาย 50,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย
อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ และชดใช้ค่าเสียหายต่อไป
อีกเดือนละ 4,000,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจำเลยที่ 3 จดทะเบียนยกเลิกการประกอบ
กิจการอันมีสภาพเป็นอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับโจทก์ จำเลยทั้งสามให้การขอให้ยกฟ้อง
ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความให้เป็นพับ โจทก์และจำเลยที่ 1
อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดย
ได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้
ว่า เมื่อเดือนพฤษภาคม 2555 บริษัท ช. นิติบุคคลสัญชาติญี่ปุ่น โดยจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นประธาน
บริษัททำสัญญากิจการร่วมค้ากับบริษัท ส. นิติบุคคลสัญชาติไทย ร่วมกันจัดตั้งบริษัทโจทก์ มี
วัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับโครงเบาะรถยนต์และอุปกรณ์ชิ้นส่วนรถยนต์ โดยบริษัท
ช. จะถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะและเทคโนโลยีให้โจทก์ ส่วนบริษัท ส. จะรับผิดชอบดูแลงานด้าน
บริหารตามสัญญากิจการร่วมค้า บริษัท ช. ถือหุ้นร้อยละ 51 บริษัท ส. ถือหุ้นร้อยละ 48
นายประทีป ถือหุ้นร้อยละ 1 โดยบริษัท ช. มีสิทธิแต่งตั้งกรรมการ 3 คน ประกอบด้วย จำเลยที่ 1
นายทาเคชิ และนายมาซาฮิโก ส่วนบริษัท ส. มีสิทธิแต่งตั้งกรรมการ 2 คน ประกอบด้วย นายสุขุม
และนายประทีป โดยนายสุขุม หรือนายทาเคชิ มีอำนาจลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญ
กระทำการแทนโจทก์ได้ เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2560 มีการประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นของโจทก์ แต่งตั้ง
กรรมการใหม่ 2 คน คือจำเลยที่ 2 และนายโชอิชิโระ เนื่องจากนายทาเคชิ และนายมาซาฮิโก ได้ลา
ออกจากการเป็นกรรมการบริษัทโจทก์ แต่ยังไม่มีการนำผลการประชุมไปจดทะเบียนเปลี่ยนแปลง
กรรมการ วันที่ 10 ตุลาคม 2560 บริษัท ช. โดยจำเลยที่ 1 ประธานและกรรมการผู้มีอำนาจมี
หนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญากิจการร่วมค้ากับบริษัท ส. ตามสัญญาร่วมลงทุน ข้อ 6 (ฉ) โดยอ้างว่า
โจทก์มีผลขาดทุนสุทธิเกินกว่า 3 ปี ติดต่อกัน และคาดการณ์ได้อย่างแน่นอนว่าในระยะเวลากว่า 1
ปี ข้างหน้าโจทก์จะขาดทุนจากการประกอบธุรกิจดังเช่นที่ผ่านมา โดยให้มีผลในวันที่ 25 ตุลาคม
2560 แต่บริษัท ส. มีหนังสือโต้แย้ง ต่อมาวันที่ 14 พฤศจิกายน 2560 บริษัท ช. โดยนายมาโคโตะ
ยื่นคำขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน วันที่ 12 ธันวาคม 2560
นายมาโคโตะยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำเลยที่ 3 มีจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 และนายมาโคโตะ
เป็นผู้เริ่มก่อการและเป็นกรรมการ มีทุนจดทะเบียน 14,500,000 บาท แบ่งออกเป็น 14,500 หุ้น
โดยบริษัท ช. ถือหุ้น 14,497 หุ้น ส่วนจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 และนายมาโคโตะถือหุ้นคนละ 1 หุ้น
ประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายชิ้นส่วนของโครงสำหรับใส่ในเบาะนั่งรถยนต์ และชิ้นส่วนอื่น ๆ ที่
เกี่ยวข้อง วันที่ 20 เมษายน 2561 จำเลยที่ 1 ยื่นหนังสือลาออกจากการเป็นกรรมการของโจทก์โดย
ให้มีผลวันที่ 25 เมษายน 2561 แต่โจทก์ยังไม่ได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการ วันที่ 30
มกราคม 2562 บริษัท ช. ฟ้องโจทก์เรียกค่าเสียหายตามสัญญากิจการร่วมค้าและค่าสินค้าที่ค้างชำระ
ต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ตามคดีหมายเลขดำที่ ทป 14/2562
ต่อมาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำพิพากษาตามเอกสาร
แนบท้ายคำร้องขออนุญาตฎีกาของโจทก์ คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า การที่
ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ยกข้อกฎหมายเรื่องโจทก์ใช้สิทธิโดยไม่สุจริตทำให้ไม่มีอำนาจฟ้องชั้นวินิจฉัย
นั้น ชอบหรือไม่ เห็นว่า แม้ปัญหาเรื่องการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตและอำนาจฟ้องจะเป็นข้อกฎหมาย
อันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชนซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค 1 มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้
เองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) ก็ตาม แต่ข้อกฎหมายดังกล่าวจะ

ต้องได้มาจากข้อเท็จจริงในการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยชอบซึ่งรับฟังเป็นยุติตามคำฟ้อง คำให้การหรือคำคู่ความอื่น หรือจากคำรับของคู่ความ หรือจากพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็นข้อพิพาท คดีนี้โจทก์ฟ้องเรียกให้จำเลยทั้งสามรับผิดชอบโดยมีฐานที่ตั้งแห่งสิทธิเรียกร้องอัน เกิดแต่มูลละเมิดกรณีกรรมการจัดตั้งบริษัทจำเลยที่ 3 ซึ่งประกอบกิจการอันมีสภาพเป็น อย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับการค้าขายของโจทก์อันเป็นการผิดหน้าที่ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1168 และเป็นการกระทำละเมิดตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 มิใช่ฟ้องเรียกให้จำเลยทั้งสามรับผิดชอบตามสัญญา กิจการร่วมค้า กรณีไม่มีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า สัญญากิจการร่วมค้าระหว่างบริษัท ข. และบริษัท ส. เลิกกันแล้วหรือไม่ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 รับฟังข้อเท็จจริงว่า บริษัท ข. มีหนังสือบอกเลิก สัญญากิจการร่วมค้าไปถึงบริษัท ส. โดยมีผลเป็นการบอกเลิกบริษัทโจทก์และให้มีผลเป็นการ ยกเลิกสัญญากิจการร่วมค้าในวันที่ 25 ตุลาคม 2560 และจำเลยที่ 1 แจ้งการลาออกต่อ คณะกรรมการของโจทก์แล้ว ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงนอกประเด็นข้อพิพาทตามคำฟ้องและคำให้การ โดยตรง แล้ววินิจฉัยว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องเนื่องจากการที่โจทก์ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุม โดยพฤตินัยของบริษัท ส. อาศัยเหตุดังกล่าวมาฟ้องร้องคดีนี้เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต จึง เป็นการไม่ชอบ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ยกข้อกฎหมายเรื่องการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตและอำนาจฟ้อง ขึ้นวินิจฉัยแล้วให้ยกฟ้องโจทก์โดยไม่ได้วินิจฉัยประเด็นข้อพิพาทตามอุทธรณ์ของโจทก์และจำเลย ที่ 1 มานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังขึ้น เมื่อวินิจฉัยดังนี้แล้ว สำหรับปัญหา ตามอุทธรณ์ของโจทก์และจำเลยที่ 1 ซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค 1 ยังไม่ได้วินิจฉัยนั้น เมื่อคู่ความได้นำสืบ พยานหลักฐานจนสิ้นกระแสความแล้ว และโจทก์ฎีกาโดยขอถือเอาอุทธรณ์ของโจทก์เป็นส่วนหนึ่ง ของฎีกานี้ เพื่อมิให้คดีล่าช้า ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์และจำเลยที่ 1 พร้อมกับ ฎีกานี้ไปเสียทีเดียวโดยไม่ย่อนสำนวน มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์และฎีกาของโจทก์และ อุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ว่า จำเลยทั้งสามร่วมกันประกอบกิจการค้าขายอันมีสภาพเป็น อย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับการค้าขายของโจทก์อันเป็นการละเมิดต่อโจทก์หรือไม่ ใน ส่วนของจำเลยที่ 1 ซึ่งศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ขณะจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำเลยที่ 3 จำเลยที่ 1 ยังคงมีฐานะเป็นกรรมการของโจทก์ แล้วจำเลยที่ 1 เป็นกรรมการของจำเลยที่ 3 มาประกอบ การค้าแข่งขันกับโจทก์ เป็นการละเมิดต่อโจทก์นั้น จำเลยที่ 1 อุทธรณ์โต้แย้งว่า จำเลยที่ 1 ได้ลา ออกจากการเป็นกรรมการของโจทก์โดยให้มีผลวันที่ 25 เมษายน 2561 แต่โจทก์ไม่จดทะเบียน เปลี่ยนแปลงกรรมการ ขณะที่จำเลยที่ 3 เริ่มประกอบกิจการจริงในเดือนพฤษภาคม 2561 จำเลยที่ 1 ไม่ได้เป็นกรรมการของโจทก์แล้ว ทั้งจำเลยที่ 3 ผลิตสินค้าคนละประเภทไม่ได้ประกอบกิจ การค้าขายแข่งขันกับโจทก์ จำเลยที่ 1 จึงไม่ได้กระทำละเมิดโดยเป็นกรรมการประกอบกิจ การค้าขายอันมีสภาพเป็นอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับการค้าขายของโจทก์ สำหรับจำเลย ที่ 3 ซึ่งศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า จำเลยที่ 3 ไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์นั้น โจทก์อุทธรณ์และฎีกาว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันจัดตั้งบริษัทจำเลยที่ 3 ขึ้นมาเพื่อประกอบกิจการค้าขายอันมีสภาพเป็น อย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับการค้าขายของโจทก์ โดยจำเลยที่ 3 ได้รับประโยชน์จาก การกระทำละเมิดโดยตรง ถือได้ว่าจำเลยที่ 3 กระทำละเมิดและต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อโจทก์ด้วยนั้น เห็นว่า จำเลยที่ 3 จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2560 จึงต้องถือว่าจำเลยที่ 3 เริ่มประกอบกิจการ ในวันดังกล่าว แม้จำเลยทั้งสามจะนำสืบว่า จำเลยที่ 3 เริ่มประกอบกิจการจริงในเดือนพฤษภาคม 2561 และยังไม่มียรายได้ในช่วงแรกของปี 2561 เพิ่งมียรายได้วันที่ 25 กรกฎาคม 2561 ก็ไม่อาจ

ถือว่าจำเลยที่ 3 ประกอบกิจการในเดือนพฤษภาคม 2561 ภายหลังจากที่จำเลยที่ 1 ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทโจทก์แล้วเพราะในช่วงเวลาที่จำเลยที่ 3 ยังไม่ได้ประกอบกิจการจริง หรือยังไม่มีรายได้ आयอยู่ในช่วงเตรียมการผลิตและติดต่อกับลูกค้า ซึ่งต้องใช้เวลาเตรียมงานระยะหนึ่ง อีกทั้งการที่จำเลยที่ 3 มีรายได้หรือไม่ก็ไม่ใช่ว่าข้อบ่งชี้เด็ดขาดว่าจำเลยที่ 3 ยังไม่ได้ประกอบกิจการค้าขายจริง จึงต้องฟังว่าจำเลยที่ 1 เข้าไปเป็นกรรมการของจำเลยที่ 3 ซึ่งเริ่มประกอบกิจการแล้วในขณะที่จำเลยที่ 1 ยังเป็นกรรมการของโจทก์ ส่วนที่จำเลยทั้งสามนำสืบว่า สินค้าที่จำเลยที่ 3 ผลิตมีความแตกต่างจากสินค้าของโจทก์ กล่าวคือ จำเลยที่ 3 ผลิตอุปกรณ์ลวดใช้สำหรับรถตู้ ส่วนโจทก์ผลิตและเชื่อมผลิตภัณฑ์ที่ทำจากท่อ จำเลยที่ 3 ผลิตลวดและชุบสีเอง แต่โจทก์ไม่สามารถทำได้โดยโจทก์จะสั่งลวดมาแล้วจัดส่งให้บริษัทภายนอกชุบสีให้ นั่นก็เป็นเพียงเทคโนโลยีเกี่ยวกับกระบวนการผลิตที่แตกต่างกันเท่านั้น ทั้งจำเลยที่ 1 ก็เบิกความตอบคำถามค้านทนายโจทก์รับว่า วัตถุประสงค์ของจำเลยที่ 3 ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของโจทก์ จำเลยที่ 3 ผลิตชิ้นส่วนโครงเบาะรถยนต์และขายให้แก่บริษัท ท. เช่นเดียวกับที่บริษัท ท. ซื้อสินค้าดังกล่าวจากโจทก์ จึงต้องฟังว่า จำเลยที่ 3 ประกอบกิจการค้าขายอันมีสภาพเป็นอย่างเดียวกันกับการประกอบธุรกิจของโจทก์ เมื่อภายหลังตั้งจำเลยที่ 3 แล้ว บริษัท ท. ลูกค้ารายใหญ่ของบริษัทโจทก์ลดการสั่งผลิตและต่อมายกเลิกการว่าจ้างโจทก์ผลิตชิ้นส่วนโครงเบาะรถยนต์โดยทำการว่าจ้างบริษัทจำเลยที่ 3 แทน การประกอบกิจการของจำเลยที่ 3 จึงเป็นการแข่งขันกับการค้าขายของโจทก์ในอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนโครงเบาะรถยนต์อันเป็นตลาดที่มีจำนวนผู้ประกอบการและผู้ซื้อในวงจำกัด ซึ่งการแย่งชิงลูกค้าของผู้ประกอบการรายหนึ่งไปยังผู้ประกอบการอีกรายหนึ่งจะส่งผลกระทบต่อประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการซึ่งลูกค้ายกเลิกการผลิตอย่างมีนัยสำคัญ การกระทำของจำเลยที่ 3 จึงเป็นการร่วมกับจำเลยที่ 1 เพื่อให้บรรลุผลในการประกอบกิจการแข่งขันอันเป็นละเมิดต่อโจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 เมื่อจำเลยที่ 1 เป็นกรรมการของโจทก์อยู่ขณะเข้าไปเป็นกรรมการของจำเลยที่ 3 ซึ่งประกอบกิจการค้าขายอันมีสภาพเป็นอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับการค้าขายของโจทก์ อันเป็นการฝ่าฝืนต่อหน้าที่ของกรรมการซึ่งจะต้องใช้ความระมัดระวังเอื้อเฟื้อสอดส่องอย่างบุคคลค้าขายผู้ประกอบการด้วยความระมัดระวังในการบริหารจัดการงานของบริษัทโจทก์เพื่อประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้น ทั้งเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการประกอบการค้าแข่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1168 ที่จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นกรรมการของโจทก์มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม แต่กลับฝ่าฝืน และจัดตั้งจำเลยที่ 3 มาเป็นส่วนหนึ่งในการประกอบกิจการแข่งขัน จึงเป็นการจงใจกระทำความผิดต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดอันเป็นการละเมิดต่อโจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 ด้วยแล้ว จำเลยที่ 1 และที่ 3 จึงต้องรับผิดชอบโจทก์ อุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ฟังไม่ขึ้น ส่วนอุทธรณ์และฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังขึ้น ในส่วนจำเลยที่ 2 นั้น โจทก์อุทธรณ์และฎีกาว่า ที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นของโจทก์มีมติแต่งตั้งให้จำเลยที่ 2 เป็นกรรมการของโจทก์ การไม่ได้จดทะเบียนเพิ่มชื่อจำเลยที่ 2 เป็นกรรมการของโจทก์มีผลเพียงทำให้ไม่มีผลผูกพันบุคคลภายนอกเท่านั้น จำเลยที่ 2 จึงมีสถานะเป็นกรรมการของโจทก์และต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ด้วยนั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความตามทางนำสืบของคู่ความว่า จำเลยที่ 2 ไม่เคยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการของโจทก์มาก่อน แต่ต่อมาเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2560 บริษัท ช. มีการแต่งตั้งจำเลยที่ 2 และนายโซอิชิโระ เข้าเป็นกรรมการของโจทก์แทนกรรมการเดิมจำนวน 2 คน ที่บริษัท ช. แต่งตั้งไว้ซึ่งขอลาออก แต่ตามรายงานการประชุมดังกล่าวกลับไม่มีลายมือชื่อของกรรมการและผู้เข้าร่วมประชุมรับรอง

และจำเลยที่ 2 ก็ปฏิเสธไม่ยินยอมเข้าเป็นกรรมการของโจทก์ ทั้งไม่ยินยอมลงลายมือชื่อในแบบคำขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการเข้าใหม่ที่โจทก์ส่งมาให้ และได้ความว่าหลังจากที่ประชุมมีมติแต่งตั้งให้จำเลยที่ 2 เป็นกรรมการของโจทก์ดังกล่าว โจทก์ก็ยังไม่ได้นำความดังกล่าวไปจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1157 จึงไม่อาจถือว่าจำเลยที่ 2 เป็นกรรมการของโจทก์ ซึ่งกระทำผิดต่อหน้าที่ของกรรมการตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังเช่นการกระทำละเมิดของจำเลยที่ 1 แต่อย่างไรก็ตาม ปรากฏข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า บริษัท ช. เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในบริษัทจำเลยที่ 3 และตามพฤติการณ์ที่จำเลยที่ 1 ประธานบริษัท ช. ผู้ก่อตั้งบริษัทโจทก์ร่วมกับบริษัท ส. เป็นหนึ่งในผู้เริ่มก่อการตั้งบริษัทจำเลยที่ 3 ในระยะเวลาต่อเนื่องกับที่บริษัท ช. บอกเลิกสัญญากิจการร่วมค้ากับบริษัท ส. บ่งชี้ว่าบริษัท ช. เป็นผู้จัดตั้งบริษัทจำเลยที่ 3 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2560 เพื่อแยกการประกอบธุรกิจในประเทศไทยออกจากบริษัท ส. และทำการแข่งขันทางการค้ากับโจทก์ในขณะที่บริษัท ช. ยังเป็นผู้ถือหุ้นของโจทก์อยู่ และในการจัดตั้งบริษัทจำเลยที่ 3 ก็มีการให้จำเลยที่ 2 เข้าร่วมเป็นกรรมการของบริษัทจำเลยที่ 3 ด้วยโดยจำเลยที่ 2 ได้มาเบิกความยอมรับว่าจำเลยที่ 2 เป็นพนักงานของบริษัท ช. มาตั้งแต่วันที่ 20 เมษายน 2533 จนถึงปัจจุบัน และได้ไปร่วมประชุมผู้ถือหุ้นของโจทก์ในวันที่ 27 มีนาคม 2560 ด้วย เนื่องจากได้รับแจ้งให้ไปร่วมประชุม ซึ่งเชื่อว่าบริษัท ช. และจำเลยที่ 1 ประสงค์ให้จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและได้รับความไว้วางใจจากบริษัท ช. รับผิดชอบดูแลธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งบริษัท ช. ดำเนินการในประเทศไทย ดังนั้น จึงรับฟังได้ว่า จำเลยที่ 2 มีความสัมพันธ์และรับรู้ถึงการก่อตั้งบริษัทจำเลยที่ 3 ของบริษัท ช. ขึ้นมาเพื่อทำการแข่งขันทางการค้ากับโจทก์ เมื่อการเข้ารับเป็นกรรมการของบริษัทจำเลยที่ 3 หรือไม่ ย่อมต้องเป็นไปตามความสมัครใจและความยินยอมของบุคคลนั้น พฤติการณ์ที่จำเลยที่ 2 เข้ารับเป็นกรรมการของบริษัทจำเลยที่ 3 เพื่อรับผิดชอบดูแลธุรกิจของบริษัท ช. ในประเทศไทยจึงเป็นการตั้งใจและเป็นเจตนาของจำเลยที่ 2 ด้วย ดังที่วินิจฉัยแล้วว่าบริษัทจำเลยที่ 3 มีการจัดตั้งและประกอบกิจการเพื่อเป็นการแข่งขันทางการค้ากับโจทก์ การที่จำเลยที่ 2 ร่วมเป็นผู้เริ่มก่อการจัดตั้งบริษัทจำเลยที่ 3 และเข้าเป็นกรรมการซึ่งเป็นผู้ควบคุมการดำเนินการของบริษัทจำเลยที่ 3 ล้วนเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการประกอบธุรกิจของจำเลยที่ 3 พฤติการณ์ของจำเลยที่ 2 ที่เข้าเกี่ยวข้องดังกล่าว ถือเป็นการกระทำร่วมกับจำเลยที่ 1 และที่ 3 ในลักษณะแบ่งหน้าที่กันกระทำการแข่งขันทางการค้ากับโจทก์ เมื่อการกระทำของจำเลยที่ 1 และที่ 3 เป็นละเมิดต่อโจทก์ จำเลยที่ 2 จึงต้องรับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ 1 และที่ 3 ในผลแห่งละเมิดนั้นด้วย อุทธรณ์และฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์และฎีกาของโจทก์ข้อต่อไปว่า จำเลยทั้งสามร่วมกันใช้อุบายชักจูงพนักงานของโจทก์ไปเป็นพนักงานของจำเลยที่ 3 อันเป็นการละเมิดต่อโจทก์หรือไม่ เห็นว่า ในข้อนี้จำเลยทั้งสามนำสืบโดยมีบันทึกยืนยันข้อเท็จจริงของนาย ศิวะพิชญ์ นายจักพงษ์ และนางสาวสุพรรณษา ให้ถ้อยคำยืนยันว่า บุคคลทั้งสามดังกล่าวเข้ามาเป็นพนักงานของจำเลยที่ 3 ด้วยความสมัครใจที่ต้องการเปลี่ยนงาน ไม่ได้เกิดจากการยุยง ส่งเสริมชักจูงของจำเลยที่ 1 และที่ 2 เมื่อโจทก์เพียงแต่กล่าวอ้างลอย ๆ โดยไม่มีพยานหลักฐานให้รับฟังได้ตามที่กล่าวอ้าง จึงไม่อาจฟังว่าจำเลยทั้งสามได้กระทำละเมิดโดยใช้อุบายชักจูงพนักงานไปจากโจทก์ จำเลยทั้งสามจึงไม่ต้องรับผิดในส่วนนี้ต่อโจทก์ อุทธรณ์และฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์และฎีกาของโจทก์ข้อสุดท้ายว่า โจทก์เสียหายเพียงใด เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ตามทางนำสืบของโจทก์ว่า หลังจากที่มีการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำเลยที่ 3 ในวันที่ 12 ธันวาคม 2560 บริษัท ท. ได้ลดการสั่งจ้างโจทก์ผลิตชิ้นส่วนโครงเบาะรถยนต์ และ

ต่อมาไม่ได้ว่าจ้างโจทก์ผลิตชิ้นส่วนโครงเบาะรถยนต์อีกเลย ดังนี้ เมื่อการกระทำของจำเลยทั้งสามเป็นการละเมิดต่อโจทก์แล้ว ศาลย่อมมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายให้ตามควรแก่พฤติการณ์ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438 วรรคหนึ่ง เมื่อพิเคราะห์ถึงพฤติการณ์แห่งคดีและความร้ายแรงแห่งละเมิด ประกอบกับจำเลยที่ 1 ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการของโจทก์ก่อนที่จำเลยที่ 3 จะดำเนินการประกอบกิจการจริงและมีรายได้แล้ว เห็นควรกำหนดค่าเสียหายให้แก่โจทก์เป็นเงินจำนวนเดียวเป็นเงิน 1,000,000 บาท และเนื่องจากได้มีการประกาศใช้พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 โดยพระราชกำหนดดังกล่าวได้แก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 7 และมาตรา 224 วรรคหนึ่ง เป็นผลให้ดอกเบี้ยยืมคิดนับปรับเปลี่ยนจากอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี เป็นอัตราร้อยละ 5 ต่อปี หรืออัตราดอกเบี้ยใหม่ที่กระทรวงการคลังปรับเปลี่ยนโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาบวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ 2 ต่อปี แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงการคิดดอกเบี้ยผิดนัดในระหว่างช่วงเวลาก่อนที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ โจทก์จึงมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องถึงวันที่ 10 เมษายน 2564 และอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ส่วนที่โจทก์ขอให้จำเลยที่ 3 จดทะเบียนเลิกบริษัทจำเลยที่ 3 หรือจดทะเบียนยกเลิกวัตถุประสงค์ประกอบกิจการอันมีสภาพเป็นอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันทางการค้ากับโจทก์นั้น เห็นว่า ความรับผิดชอบของกรรมการกรณีฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1168 นั้น บริษัทอาจใช้สิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนจากกรรมการเป็นการเฉพาะ หรือในกรณีที่บริษัทไม่ยอมฟ้องร้อง ผู้ถือหุ้นอาจฟ้องคดีแทนบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1169 และการเรียกค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยทั้งสามในฐานะผู้ร่วมทำละเมิด ต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438 ไม่อาจบังคับให้จำเลยที่ 3 จดทะเบียนเลิกบริษัทหรือจดทะเบียนยกเลิกวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการตามคำขอของโจทก์ได้ จึงให้ยกคำขอส่วนนี้ อุทธรณ์และฎีกาของโจทก์ที่ขอเรียกค่าเสียหายมานั้นฟังขึ้นบางส่วน พิพากษากลับเป็นว่า ให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงิน 1,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 2 พฤศจิกายน 2561) จนถึงวันที่ 10 เมษายน 2564 และอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ อัตราดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 นั้น ถ้ากระทรวงการคลังปรับเปลี่ยนอัตราโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเมื่อใดก็ให้ปรับเปลี่ยนไปตามนั้น บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ 2 ต่อปี แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ตามที่โจทก์ขอ กับให้จำเลยทั้งสามร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลแทนโจทก์โดยกำหนดค่าทนายความรวม 60,000 บาท เฉพาะค่าขึ้นศาลให้ใช้แทนตามทุนทรัพย์ที่โจทก์ขณะคดี คำขออื่นให้ยก

องค์คณะ

วรพงศ์ มนตรีกุล ณ อยุธยา · อาคม รุ่งแจ้ง · วิเชียร อภิรัตน์มนตรี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2359/2567>